

Araştırma Makalesi

ROTTERDAM, KOP VAN ZUID KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJESİ

Ümran KÖKSÜZ[†], İbrahim BAZ^{††}[†] İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye^{††} İstanbul Ticaret Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, İstanbul, Türkiye**umrankoksuz@gmail.com, ibaz@ticaret.edu.tr**

ÖZET

Bu çalışmada ilk olarak kentsel dönüşüm kavramı, kavramın tarihsel gelişimi, kentsel dönüşüm çeşitleri ve boyutları incelenmektedir. Daha sonra Hollanda'nın Rotterdam şehrinde gerçekleştirilen Kop van Zuid kentsel dönüşüm projesi incelenmiştir. Kop van Zuid kentsel dönüşüm projesi ile atıl bir liman bölgesi karma bir kullanım alanına dönüştürülmüş, şehir ekonomisine katkı sağlanmış ve şehrin kuzey ve güney yakaları birbirine bağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel dönüşüm, Hollanda, Rotterdam, Kop van Zuid

URBAN TRANSFORMATION PROJECT IN ROTTERDAM AND KOP VAN ZUID

ABSTRACT

In this study, firstly, the concept of urban regeneration, the historical development of the concept, the types and the dimensions of urban transformation are examined. Then the Kop van Zuid urban regeneration project in Rotterdam, the Netherlands was examined. The Kop van Zuid urban regeneration project transformed an idle port area into a mixed use area, contributed to the city economy, and the northern and southern sides of the city were connected.

Keywords: Urban Regeneration, Netherlands, Rotterdam, Kop van Zuid

1. GİRİŞ

Kentler zaman içinde doğa olayları ya da savaşlar gibi insan kaynaklı nedenlerle yıkılmış ve yeniden inşa edilmiştir. Kimi zaman da ekonomik gelişmeler ile kentlerde çöküntü bölgeleri oluşmuş, kent nüfuslarının nitelik ve niceliği değişime uğramış ve yaşam kalitelerinde düşüşler yaşanmıştır. Bütün bu ve benzeri sorunların çözümü yolunda kentsel dönüşüm uygulamaları ön plana çıkmaktadır.

1.1. Kentsel Dönüşüm Kavramı

Kentsel dönüşüm, Türk Dil Kurumu'na göre "kentlin imar planına uymayan, ruhsatsız binalarının yıkılıp, planlara uygun olarak toplu yerleşim alanlarının oluşturulması." olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2018). Bir diğer sözlük tanımında ise "belediyelerce, kentlin yıpranan ve özelliğini yitirmeye yüz tutmuş, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarınca sit alanı olarak tescil ve ilan edilen kent bölgeleri ile bu bölgelere ait alanların, kentlin gelişimine uygun olarak yeniden yapım ya da özüne uygun biçimde yenilenerek, bu bölgelerde konut, ticaret, kültür, turizm ve toplumsal donatı alanları oluşturulması, doğal afet risklerine karşı önlemler alınması, kentlin tarihsel, kültürel dokusunun yenilenerek korunması ve yaşatılarak kullanılması amacıyla gerçekleştirilen eylemlerin tümü." olarak daha geniş bir yapıda ele alınmıştır (Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü, 2018).

Literatürde kentsel dönüşümle ilgili olarak farklı tanımlara ulaşmak mümkündür. Birpınar (2012), "çevresel, fiziksel, ekonomik, sosyal ya da kültürel hangi sebeple olursa olsun, eskimeye ve değer kaybına uğrayan, sağlıklı, depreme dayanıksız, ekonomik ömrünü tamamlamış veya çöküntü haline gelmiş kentsel ve sosyal mekânların, fiziki olarak yenilenmesi, ekonomik, çevresel ve sosyal olarak yeniden değer ve önemlerini kazanmaları, canlanmaları için geliştirilen politikalar ve eylemler bütünü" olarak tanımlamıştır.

En sık karşılaşılan kentsel dönüşüm tanımında Roberts ve Sykes (1999) kavramı, kentsel sorunların çözümüne yol açan ve değişime maruz kalan bir alanın ekonomik, fiziksel, sosyal ve çevresel koşullarında kalıcı bir iyileşme sağlamayı amaçlayan kapsamlı ve entegre bir vizyon ve eylem olarak açıklamaktadır.

Polat ve Dostoğlu'na göre kentsel dönüşümün amacı aşağıda verilen dört kriteri yerine getirmektir (2007). Bunlar;

- "Fiziksel çöküşü durdurmak ve tarihi dokunun sürdürülebilirliğini sağlamak,
- Ekonomik yaşamı canlandırmak,
- Mimarlık ve kentsel yaşam kalitesini arttırmak ve kültüre dayalı dinamikleri harekete geçirmek,
- Proje sürecine her ölçekte ilgili aktörlerin katılımını sağlamaktır."

Kentsel dönüşüm kavramı Türkçe'de kentsel yenileme, kentsel yeniden canlandırma, kentsel koruma, kentsel rönesans, kentsel sağlıklılaştırma, kentsel düzenleme gibi çeşitli uygulama pratiklerini kapsayan bir şemsiye kavram olarak kullanılmaktadır.

1.2. Kentsel Dönüşüm Yöntemleri

Dünya genelinde gerçekleştirilmekte olan kentsel dönüşüm projelerinde farklı koşullar için farklı pratikler geliştirilmiş ve uygulanmıştır. 1950'li yıllardan günümüze uygulanan projelerde beş uygulama biçimi farklı dönemlerde ön plana çıkmıştır. Bunlar;

- Yıkıp Yapma (Reconstruction): Bir imar planına göre kentlerdeki eski bölge veya yapıların yıkılarak yeniden yapılması ve kent sınırlarının banliyölere doğru genişletilmesi (Roberts ve Sykes, 1999).
- Yeniden Canlandırma (Revitalization): Sağlam yapıların bulunduğu çöküntü bölgelerinde çöküntüye sebep olan fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik nedenlerin ortadan kaldırılması yönelik müdahaleler bütünü.
- Yenileme (Renewal): "Kentte istenmeyen, sorunlu görülen ya da yaşanabilirlik, barınma hakkı gibi ilkeler doğrultusunda yenilenmesi gerektiği ortaya konuların bölgelerin ağırlıklı olarak fiziksel yeniden yapılandırılmasıdır." (Şahin, 2015).
- Yeniden Arazi Geliştirme (Redevelopment): "Kentlin belli bir alanında yeniden ortaya çıkan ya da potansiyeli anlaşılan arazi değerlerinin inşaat sektörü eliyle yeniden geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen kentsel dönüşüm çalışmaları" (Şahin, 2015)
- Yeniden Yapılandırma (Regeneration): Çeşitli mekansal ölçek, sektör, aktör ve disiplin seviyelerini içeren karmaşık bir vizyon ve yaklaşım geliştirme sürecidir. Kentsel dokuyu yeni şartlara, sosyal gereksinmelere ve taleplere uyacak şekilde değiştirmeyi amaçlar (Stouten, 2010).

Bu yöntemlerin yanı sıra farklı amaç ve yöntemler içeren uygulamalar da mevcuttur.

- Sağlıklaştırma (Rehabilitation): Tamir ve restorasyon ile kentin zaman içinde yıpranmış ve işlevini yerine getiremeyen bölge ve yapılarını koruyarak kullanıma açma sürecidir (Aydın ve Çamur, 2016).
- Koruma (Conservation): “Toplumun kent içinde bir arada yaşayarak elde ettikleri sosyal ve ekonomik koşulların, kültürel değerlerin ve kentin fiziksel yapısının yaşanan değişimlerle yok olmasının engellenmesi amacıyla yapılan sağlıklaştırma hareketidir.” (Polat ve Dostoğlu, 2007).
- Düzenleme (Improvement): Kontrollü olarak bölgelerin toplum yararı gözetilerek geliştirilmesi ve toprak kullanımı ile yerleşim yerinin işlevi arasında bir ilişki kurulması amacıyla yapılan müdahalelerdir (Ertaş, 2011).
- Boşlukları Doldurarak Geliştirme (Infill Development): Kentlerdeki boş ve âtil alanların mevcut dokuya uygun olarak yeniden yapılandırılmasıdır.
- Tazeleme – Parlatma (Refurbishment): Kentlerdeki sokak ve binaların görünümünü iyileştirmek yoluyla bölgeye canlılık kazandırma uygulamasıdır.
- Kentsel Rönesans (Renaissance): “Kent merkezlerinde mekansal, sosyal ve çevre sorunlarının ortadan kaldırılması ve bu alanlarda nüfus kaybının önlenmesi” çalışmalarına verilen isimdir (Yaman, 2010).
- Kentsel Bütünleştirme (Integration): Kent yapısında ortaya çıkan bölünme ve kutuplaşma sorunlarını çözmek amacı ile yapılan uygulamalardır (Şahin, 2015).
- Kentsel Eski Haline Döndürme (Revival): “Kentın çöküntüleşen, gerileyen ya da eski değerini kaybeden bölgelerinin eski canlılığına kavuşturulması için alınan önlemler bütünüdür.” (Şahin, 2015).
- Soylulaştırma (Gentrification): “Mimari değer ya da sembolik kent kimliğine sahip koruma alanlarında, fiziki yapıyı ve çevreyi korumak için bu bölgelerdeki sosyal tabakayı değiştirmeye yönelik izlenen yol ve yöntemdir.” (Sadioğlu vd., 2016).
- Kentsel Soykırım (Urbicide): Orta ve üst gelir gruplarının yararına alt gelir gruplarının yaşam alanlarının daraltılması ve ortadan kaldırılması stratejisine verilen isimdir (Şahin, 2015).

1.3. Kentsel Dönüşümün Tarihsel Gelişimi

Kentsel dönüşüm ilk olarak Batı ülkeleri kentlerindeki ekonomik ve sosyal çöküntüye çözüm arayışı ile ortaya çıkmıştır. Sanayi Devrimi ile kentler yoğun göç alarak kapasitesi üzerinde nüfusa sahip olmuş ve yaşam koşullarında sorunlar baş göstermeye başlamıştır. Bu dönemde Ebenezer Howard ve Tony Garnier gibi isimler ve “Bahçe Şehri” gibi ütopyacı akımlar ortaya çıkmış, bunları “Yeni Kent” ve “Modern Kent” gibi kent yenilemesi stratejileri takip etmiştir.

İkinci Dünya Savaşı sonrası büyük yıkıma uğrayan Avrupa’da zorunluluk haline gelen kentsel dönüşüm ile idealizmden uygulama ağırlıklı bir yaklaşıma ihtiyaç duyulmuştur. Bu dönemde kentsel dönüşüm kurumsallaşmaya başlamış ve devlet destekli projeler uygulanmıştır.

1960’lı yıllardan 1980’lere kadar kamu yönetiminde projeler geliştirilmiş, sosyal konut uygulamaları yapılmıştır. Daha sonraki dönemde neo-liberal ekonomi politikalarının yaygınlaşmaya başlaması ile kademeli olarak kamu güdümlü projeler yerini kamu – özel sektör ortaklıkları veya özel sektöre bırakmaya başlamıştır.

1.4. Kentsel Dönüşüm Boyutları

Kentsel dönüşüm uygulamaları geniş kapsamlı çalışmalar olması sebebiyle çeşitli boyutlar açısından değerlendirilebilmektedir. Bunlar sosyal, ekonomik, planlama ve hukuki boyutlar olarak listelenebilir.

Sosyal boyut; dönüşüm projelerinin uygulandığı bölgelerde halkın ihtiyaçlarının belirlenerek bunlara yönelik çözümlerin katılımcı yöntemlerle belirlenmesi, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel faydaların maksimize edilmesi konularını kapsamaktadır.

Polat ve Dostoğlu (2007)’na göre kentsel dönüşümün ekonomik boyutu “seçilen alan ve çevresindeki iş olanaklarının nitelik ve niceliklerinin yükseltilmesini” kapsamaktadır. Bunun yanında dönüşüm projelerinin yerel ve ülke ölçeğinde ekonomik etkileri de bu kapsama dahil edilebilir.

Planlama boyutu genel olarak kentsel tasarım sürecini ifade etmektedir. Kentsel gelişim, değişim ve korunmanın fiziksel olarak tasarlanması sürecidir (Polat ve Dostoğlu, 2007).

Kentsel dönüşüm projelerinde en çok sorun yaşanan alanlardan biri kentsel dönüşümün hukuki boyutudur. Kentsel dönüşüm projelerini düzenleyen yasaların yerel ve merkezi yönetimlerin uyum içinde çalışabildiği yapıda olması gerekmekte ve sağlıklı bir yasal çerçevenin oluşturulması gerekmektedir.

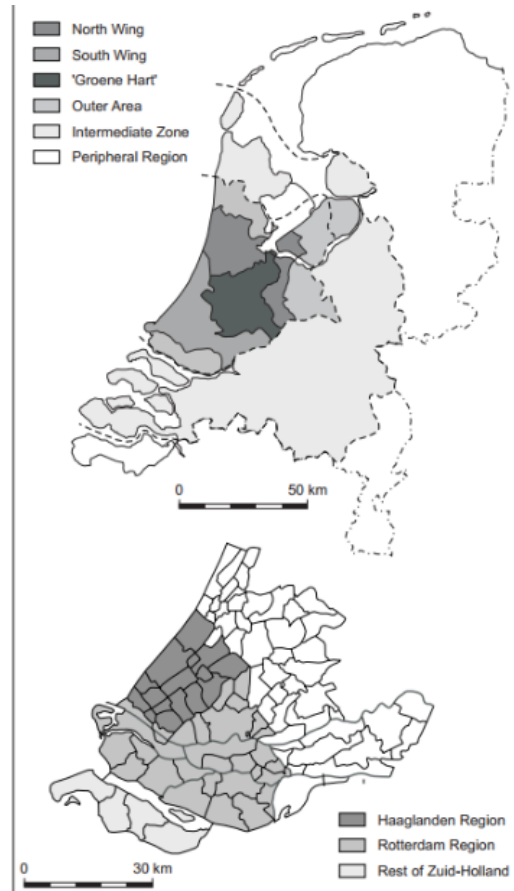
2. ROTTERDAM – KOP VAN ZUID KENTSEL YENİLEME PROJESİ

2.1. Birimler

Avrupa'nın en büyük limanı konumunda bulunan Rotterdam, Ren ve Maas nehirleri deltasında yer alır. Rotterdam, Randstad (köşe şehir) adı verilen ve Hollanda'nın batısında kentleşmiş kısmın kenarında at nalına benzer şekilde konumlanmış dört şehirden biridir. Randstad çok çekirdekli bir yapıda, birbirinden farklı işlevlere sahip şehirleriyle bilinmektedir. Güneyde bulunan Rotterdam limana, batıdaki Lahey Hollanda Parlamentosu ve Kraliyete, kuzeyde bulunan ülkenin başkenti Amsterdam uluslararası havaalanına ve doğudaki Utrecht ülkenin demiryollarının merkezine sahiptir. Bu şehirlerin ortasında "Greenheart" adı verilen açık yeşil alan bulunmaktadır (Burke, 1996).

Rotterdam geleneksel olarak bir işçi sınıfı şehri olmuştur. Şehir stratejik konumu sebebiyle İkinci Dünya Savaşı'nda ağır bombardımana tutulmuş ve büyük zarar görmüştür. Savaşın ardından yeniden inşa edilen şehir ve limanlar ile şehir yükselişe geçmiş ve çok sayıda göçmen çekmiştir. Ardından gelen limanların taşınması ve modernizasyonu şehirde terkedilmiş araziler ve yüksek işsizlik oranlarına neden olmuştur.

Kentin ekonomik geçmişi fiziksel ve sosyal yapısını da belirlemiştir. Şehir Maas Nehri ile iki farklı parçaya ayrılmış; kuzey bölümünde idari ve ticari işletmeler, oteller, rekreasyon ve kültürel alanlar ve eski popüler mahalleler bulunurken kentin sanat bölgesi olan güney bölümünde liman işletmeleri ve ilgili sektörler yapılanmıştır. Sanayi ve liman bölgesinin artan işgücü talebi ile çalışma yerlerinin yakınlarda yeni konutlar inşa edilerek bölge genişletilmiştir. Zaman içinde kuzey bölümü kentin idari ve ticari kısmı haline gelirken ekonomik olarak ön plana çıkan güney bölümü sosyal ve kültürel olarak geri planda kalmıştır (Engbering ve Miedema, 2001).

Şekil 1. Rotterdam ve Randstad (Kreukels, 2003).

1960'ların sonlarında sadece Hollanda'da değil tüm Avrupa'da banliyöleşme artarak büyük şehirler ayrıcalıklı konumlarını kaybetmeye başladılar. Şehirler hem nüfus hem de işlevlerini banliyölere kaybetmeye başladılar. Rotterdam ve diğer büyük Hollanda şehirleri de aynı durumdan etkilendiler ve 1970 ve 1980'li yıllarda kent merkezlerinde yaşayan insanlar artan işsizlik neticesinde sosyal yardıma daha çok ihtiyaç duyar hale geldiler.

İkinci Dünya Savaşı'nın neden olduğu konut sıkıntısına ve göçmenlerin akımına cevap olarak hükümet tarafından kapsamlı bir ev inşaatı programı başlatılmıştır. Rotterdam'da, bir grup politikacı tarafından yerel kentsel yenileme örgütleri kurularak hükümet tarafından finanse edilen yenileme alanlarının oluşturulması için kampanya başlatıldı. Bu politika büyük ölçüde başarılı oldu ve 1996 yılında yenileme alanlarındaki konut stokunun yüzde 50'sinden fazlası modernize edildi. Ancak bu politika işsizlikle ya da kentsel yaşamın daha geniş sosyal yönleriyle uğraşmadı. Bunun neticesinde dört büyük şehrin belediye başkanları, kentsel yenilemeye yönelik geniş kapsamlı bir yaklaşım konusunda daha fazla destek için ulusal hükümete baskı yaptılar. Bu, ekonomik, sosyal ve fiziksel önlemlerle ve "aşağıdan yukarıya" bir yaklaşımla "tam şehirler" yaratmayı amaçlayan Büyük Şehirler Politikası'na (Grote Steden Beleid) yol açtı (Cadell, Falk ve King, 2008).

Büyük şehirler politikası; yoksul bölgelerdeki uzun süreli işsizliğin azaltılması ve eğitimin istihdama destek verecek şekilde optimize edilmesini, kamusal alanlardaki güvenlik sıkıntısının hem bölge sakinleri hem de turistler için ortadan kaldırılmasını ve şehirdeki yaşam kalitesinin bütün olarak yükseltilmesini amaçlayan bir anlaşma olarak ortaya çıktı (Mak ve Stouten, 2014). Rotterdam da dahil olmak üzere dört şehrin yerel yetkilileri ile merkezi hükümet arasında beş yıllık bir fonlama anlaşması 1994 yılında yapıldı. Bu tarihten itibaren iki tane daha 5 yıllık anlaşma yapıldı ve katılımcı şehirlerin sayısı 30'a yükseldi. Her anlaşma, üzerinde anlaşmaya varılmış bir kalkınma stratejisi ve ulusal hükümetten gelen bir mali taahhüdü ortaya koymaktadır. Uygulama programı ilgili belediye tarafından oluşturulmakta ve sınırlı sayıda çıktı hedefi içermektedir. Öngörülebilir uzun vadeli finansmanın teminatı karşılığında, yerel yönetim, programın uygulanması ve şehrin başarısı için sorumluluğu üzerine almaktadır. Bu, merkezi hükümetten yerel seviyeye önemli bir yetki ve sorumluluk devri anlamına gelmektedir.

Yerel yönetimler için çoğu kamu finansmanı ulusal hükümet tarafından yönlendirilmekle birlikte, arazilerin büyük çoğunluğuna sahip olan belediyeler kalkınmayı teşvik etmek için güçlü bir iradeye sahiptir. Bununla birlikte, eyalet yönetimi (Rotterdam örneğinde Güney Hollanda), geliştirme projelerinin eyalet çerçevesi ile tutarlı olmasını sağlayarak (örneğin, Amsterdam Schipol havalimanı tamamlanana kadar Rotterdam havaalanı çevresinde gelişimi yavaşlatmak suretiyle) bir rol oynar.

2.2. Kop van Zuid Yenileme Projesi

Kop van Zuid, Maas nehrinin güney kıyısında Rotterdam şehir merkezinin tam karşısında 125 hektarı kapsayan bir yarımada'dır. Bölge rıhtımlar, bir tersane ve okyanusa giden gemiler için bir terminal ile önemli bir liman alanı olarak kullanılmaktaydı ancak 1960'lar ve 1970'ler boyunca liman nehrin akış yönünde aşağı doğru taşındığında tüm bu faaliyetler kapandı ve Kop van Zuid terkedildi. Demiryolu hatları ile nehirden ve etrafındaki alanlar ile bağlantısı kesilerek izole edilmiş ve büyük ölçüde gizli ve şehir merkezine yeterince bağlanamamış bir alandı. İçinde bulunduğu Feyenoord ilçesi (Rotterdam'ın 13 alt belediyesinden biri) çoğunlukla liman ve diğer nehir kenarı işlerde çalışan fakir grupların yaşadığı mahallelerden oluşmaktadır. Şimdi nüfusu arasında yüksek bir göçmen seviyesi barındıran bölge geleneksel olarak düşük eğitim oranı, yüksek işsizlik ve çok zayıf bir imaja sahipti. Bu sebeple özel sektör ya da seçim sahibi insanlar tarafından tercih edilmesi zor bir bölge olarak görülüyordu.

Bölgeyi sosyal konut alanı olarak yeniden yapılandırma planları vardı, ancak 1986'da yeni şehir planlama direktörü Riek Bakker tarafından yaptırılan bir imar planı ile Kop van Zuid tüm şehir için büyük bir potansiyeli açığa çıkarmanın anahtarı olarak görüldü. Yüksek kaliteli bir karma kullanım alanı olarak, göz alıcı binalar ve canlı bir kıyı ile geliştirilir ve doğrudan şehir merkezine bağlanırsa, sadece Rotterdam'ın görüntüsünü değiştirmekle kalmayıp, aynı zamanda şehrin tüm güney tarafını da geliştirebilirdi (Cadell, Falk ve King, 2008).

Şekil 2. Kop van Zuid.

Kop van Zuid'i yeniden yapılandırma projesi hem karmaşık hem de iddialıydı. Güçlü sosyal ve ekonomik ve fiziksel hedefleri vardı. Amacı sadece terk edilmiş bir liman alanını dönüştürmek değil bir bütün olarak Rotterdam'ı değiştirmektir. Projenin amaçları kısaca şu şekilde listelenebilir:

- Kop van Zuid'i ve güneyindeki banliyöleri bir köprü, yeni bir metro istasyonu ve tramvay hattı ile doğrudan şehir merkezine bağlamak,
- Kop van Zuid'de canlı ve çekici bir karma kullanım bölgesi (ofis, mesken, eğlence ve eğitim tesisleri) oluşturmak,
- Tüm yapı ve alanlarda yüksek kaliteli tasarımlar konusunda ısrarcı olmak,
- Mümkün olduğunda kentin mevcut simge yapılarını yenileyerek kullanmak,
- Kop van Zuid'in yakınlarındaki yoksul bölgelerdeki vatandaşların da projeden faydalanması için bir "karşılıklı fayda" programı geliştirmek.

Şekil 3. Erasmus Köprüsü ve Kop van Zuid.

Proje, doğrudan kentin gelişiminin her yönüyle seçmeninden sorumlu olan Rotterdam Kent Konseyi tarafından yürütülmektedir. Çok sayıda farklı belediye departmanı (arazi sahibi Rotterdam Şehir Geliştirme İşletmesi, Planlama ve Konut Dairesi, Rotterdam Ulaştırma Şirketi, Kamu İşleri Dairesi ve Liman Yetkilileri) projeye dahildir. Proje bir iletişim ekibi ile bir karşılıklı fayda ekibi içeren özel bir proje ekibi tarafından koordine edilmektedir. Proje Yöneticisi, geliştirme önerilerini sağlayan ve tasarımın her alanında tavsiyede bulunan dış kalite ekibini de denetleyen bir konsey yönetim kuruluna karşı sorumlu durumdadır.

Belediye meclisi, 1991'de Kop van Zuid için ana planı onayladı ve 1994'te ulusal hükümet tarafından onaylandı. Bu arada hükümet, Maas üzerinde inşa edilecek Erasmus Köprüsü için yaklaşık 150 milyon avro ödeme yapmayı da kabul etti. 1996 yılında tamamlanan köprü Rotterdam'ın çok tanınan bir sembolü haline geldi. Yerel yönetim açısından önemli bir başarı politikacıları üç köprü seçeneğinden en pahalı ve etkileyici olanını desteklemeye ve bölgeye çeşitli devlet dairelerinin (Gümrük ve Vergi Dairesi ve Adalet Divanı dahil) taşınmasına ikna edilmesi oldu.

Kop van Zuid'deki yeni metro istasyonu, Erasmus Köprüsü ve tramvay sisteminin genişletilmesi, şehrin kuzey ve güney taraflarını daha yakından birleştirmiştir. Ayrıca, ana demiryolu hatlarını yeraltına yerleştirerek, bitişik yerleşim alanlarına sahip yaya bağlantıları büyük ölçüde iyileştirilmiştir ve yeni banliyö istasyonları yerel erişilebilirliği geliştirmeye yardımcı olmuştur. Nehrin ötesine geçen ve çeşitli turistik mekanlarla bağlantı sağlayan popüler bir su taksileri sistemi de mevcuttur. Kop van Zuid şimdi şehir merkezinden sadece birkaç dakika uzaklıktadır ve şehir merkezi tüm Güney Rotterdam'a iyi bağlanmıştır. Doğrudan yaya yolları ve yüksek kaliteli yüzeyler ile kamusal alanın yüksek kalitesi, bölgeye daha yüksek gelir elde eden insanların çekilmesine yardımcı olarak bölgenin demografik profilinin yeniden dengelenmesine yardımcı oldu.

Kop van Zuid'in şehir merkezine yakın yüksek kaliteli bir karma kullanım alanı olarak yeniden geliştirilmesi, kenti tasarım gibi modern endüstrilere ve içinde çalışan insanlara çekici hale getirerek Rotterdam ekonomisinin yeniden konumlandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. 1980'lerde kent, yaratıcısı sektörlerde Amsterdam ya da Lahey ile rekabet edemeyeceğinden korkuyordu fakat durum değişmeye başladı. Rotterdam, Kentsel Görev Gücü tarafından kentsel rönesansın önde gelen örneklerinden biri olarak gösterildi ve 2001'de Avrupa Kültür Başkenti olarak tanındı. İşsizlik oranı 1991'de yüzde 17 iken 2005'te yüzde 6'ya düştü ve kent nüfusu yavaş yavaş tekrar yükselmeye başladı. Yeni istihdamın büyük bir kısmı şehrin kuzeybatısındaki (havalimanına doğru) oluşturuldu ve Kop van Zuid'deki birçok iş, şehrin diğer bölgelerinden buraya taşınan organizasyonlarda bulunuyor. Yeni konutlar büyük oranda başarılı olarak iyi işlere sahip insanların şehirde yaşamaya teşvik edilmesine yardımcı olmuştur. Aynı zamanda Amsterdam'ın daha pahalı bir hale gelmesi, Rotterdam'ın yeni imajı ile yaratıcı insanlar için bir yer haline getirmektedir. Bu, Rotterdam'ı sadece bir liman şehri değil, aynı zamanda yirmi birinci yüzyıl için dinamik bir şehir olarak yeniden konumlanmasında başarılı olduğunu göstermektedir.

3. SONUÇ

Kop van Zuid yenileme projesi, âtıl bir alanın kamu yönetimindeki bir projeyle karma kullanımlı bir alana dönüştürülerek kaderinin kendisi ve çevresi için değişebileceğini göstermesi açısından bir başarı hikayesidir. Proje, daha geniş bir gelir aralığında olan sakinler için bir alan açmış ve hem ekonomik hem de konut olarak büyümeyi şehir sınırları içinde tutmaya çalışmıştır. Projenin başarısı 1960'lardan itibaren gelişen politikaların sonucudur. Güney Rotterdam'ki terkedilmiş bir bölgeyi yeniden canlandırmayı, şehri bir bütün olarak bir araya getirmeyi ve bilgi tabanlı ekonominin işveren ve işçilerini bölgeye çekmeyi başarmıştır. Sosyal meseleler tam olarak çözülmemiş olsa da Kop van Zuid çevresindeki bölgelere de katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

Aydın, A., Çamur, Ö., 2016. Kentsel Dönüşüm Uygulamalarında Başarılı Dünya Örnekleri: Danbara, Solidere, Rio De Janeiro. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6 (1), 53-68.

Birpınar, M.E., (2012). Türkiye’de Kentsel Dönüşüm Olgusu ve 6306 Sayılı Yeni Yasa. Çerçeve, 59, 32-37.

Burke, G.L. (1966) Greenheart Metropolis; Planning the Western Netherlands, London: Macmillan.

Cadell, C.; Falk, N.; King, F. (2008). Regeneration in European Cities: Making Connections, Joseph Rowntree Foundation.

Ertaş, M., (2011). Kentsel Dönüşüm Çalışmalarında Sosyal Boyutun İncelenmesi, Ankara ve Londra Örnekleri. Selçuk-Teknik Dergisi, 10(1), 1-18.

Engberink, G., & Miedema, F. (2001). Governing Urban Regeneration: The Case of Rotterdam. Geographische Zeitschrift, 89(2/3), 114-124.

Güncel Türkçe Sözlük. Türk Dil Kurumu <http://www.tdk.gov.tr>

Polat, S., Dostoğlu, N., (2007). Kentsel Dönüşüm Kavramı Üzerine: Bursa’da Kükürtlü ve Mudanya Örnekleri. Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi, 12(1), 61-76.

Roberts, P., Sykes, H., (1999). Urban Regeneration: A Handbook. SAGE Publications, 320p, UK.

Sadioğlu, U., Tiryaki, V., Korkmaz, A., 2016. Altındağ Belediyesi Örneği Üzerinden Türkiye’de Kentsel Dönüşüm Politikasının Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 71 (3), 757-796.

Salet, W & Thornley, A & Kreukels, A. M. J., (2003). Metropolitan Governance and Spatial Planning: Comparative Case Studies of European City-Regions, London: Spon Press.

Stouten, P.M., (2010). Changing Contexts in Urban Regeneration: 30 years of Modernisation in Rotterdam. Techne Press, 288p, Amsterdam.

Şahin, Z.S., 2015. Uluslararası Örnekler Işığında Bir Kavram ve Kamu Politikası Olarak Kentsel Dönüşüm. Duman, B., Coşkun, İ. (Ed.), Neden Nasıl ve Kim İçin Kentsel Dönüşüm (53-81), Litera Yayıncılık, 533, İstanbul.

Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü. (2018) <http://www.tubaterim.gov.tr>

Yaman, M., (2010). Türkiye’deki Uygulamalar Bağlamında Kentsel Dönüşümün Yeniden Kavramsallaştırılması. Toplum ve Demokrasi Dergisi, 4 (8), 119-128.